

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Concessione Præbenda Et Ecclesiae Non Vacantis. Titvlvs VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

ni, ut coadjutores hujusmodi de proventibus praelatorum, in quorum assumuntur auxilium, sumptus recipiant moderatos, ab alienatione qualibet de bonis ecclesiasticis praelatorum ipsorum vel ecclesiarum suarum quomodolibet faciendi penitus abstinentes: rationem non solum in districto examine, sed & praelatis eisdem (si sanæ mentis extiterint) ac capitulis eorundem, seu etiam ipsorum praelatorum successoribus (si hoc antea non fecerint) plenariam reddituri. Ceterum quod de Episcopis præmittitur, ad superiores etiam praelatos esse volumus & intelligimus referendum.

DE INSTITUTIONIBUS.
TITVLVS VI.

CAP. I.

Capitulum sede vacante licet beneficia ad Episcopi collationem presentantia conferre non possit, tamen ad illa presentatos instituire potest. h. d. Zen.

Bonifacius VIII.

ET si capitulum a sede vacante beneficia, quæ ad collationem Episcopi pertinent, conferre non possit, presentatos tamen a patronis potest admittere, si sint idonei, & eos instituire in beneficiis, ad quæ fuerint presentati: Licet ad Episcopum (si superesset) admissio & institutio hujusmodi pertinet.

CAP. II.

Non repellat presentatum defuncti sacrorum ordinum. h. d. Zen. Idem in eodem.

Sis, ad quem rectoris presentatio in aliqua parochia si ecclesia noscitur pertinere, quempiam non constitutum in sacris presentet ad eam: ipsum & (dummodo aliis sit idoneus, & intra tempus à jure statutum ad ordines, quos ipse ecclesia cura requirit, valeat promoveri) decernimus admittendum.

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ ET ECCLE-
SIÆ NON VACANTIS.

TITVLVS VII.

CAP. I.

Si mandetur alicui provideri de dignitate vacatura, quam duxerit acceptandam, & vacat dignitas, quam ante acceptationem ordinarius conferri tenet ipsius collatio: etiam si executor impetrantis ante acceptationem fecerit reservationem, inhibitionem, & processus super prima vacante. Ioan. And.

Innocentius IV. dilecto filio Andrea Capellano nostro.

QVia cunctis: & infra. Proponebatur itaque, pro parte tua, quod cum prædicta præpositura, dum vacabat, tibi per eum, qui conferre potuit ipsam, collata fuisset, collatio hujusmodi canonica existebat: maxime cum nulla per priorem ipsam, quæ illam impedire posset, inhibitiõ præcessisset. Dicebat autem pars altera, quod cum præmissæ literæ sede Carnoten. vacante fuissent in capitulo publicata, ac præfatus Episcopus tunc de capitulo ipso esset, ibique præsens existeret, ignorare non potuit, mandatum Apostolicum (super conferenda memorato D. præbendæ vel dignitate sine cura, quam ipse duceret acceptandam, cum primò in ecclesia ipsa prædicta vacaret) alii fuisse dictum, & sic per consequens facultatem sibi esse sublatam, conferendi hujusmodi dignitatem: propter quod videbatur, quod nec per se nec per alium præfatam præposituram, curam non habentem animarum annexam (quæ primò post mandatum ipsum in ecclesia prædicta

^a Varias significaciones hujus vocis, capitulum, ponit Ioan. And. in c. capitulum, sup. de reser. b Nos, idoneitatem, & tempus hic per capitulum ponit, unde non satis est quod intra tempus juris possit promoveri, sed debent etiam alia idoneitates concurrere. Dom. & Pet. de Ansh. Font.

vacavit) potuerit alicui personæ conferre. Præfatum cum jam dictus prior eodem publicato mandato non præfato D. præbendam vel dignitatem, curam hujusmodi non habentem, quam primò in eadem ecclesia vacante contingeret, contulisset: nec alias etiam (prout allegatur) professe poterat ipsius Episcopi ignorantia in hac parte. Nam si alicui a sede Apost. concedatur, quod excommunicari non possit, licet id forsitan suis ignorantibus Episcopus, non tamen propter hoc ejus ligatur sententia, si quam proferat in eundem. Similiter si alicui concedendi præbendam aliquam tribuatur à sede Apost. potestas, ex hoc ipso videtur, quod sit Episcopo conferendi tunc eam penitus interdicta facultas. Nec obstat si forte objiceretur, quod lex, seu constitutio & mandatum nullo addiguntur, nisi postquam ad notitiam pervenerint eorundem, aut nisi post tempus, nisi quod ignorare minime debuissent: quia in privilegiis & indulgentiis, seu concessionibus specialibus secus existit, in quibus sufficit, quod ad illorum, quibus conceduntur, notitiam perveniant: ut patet cum indulgentia aliam, quod excommunicari non possit, sicut superius est expressum. Et quidem cum tribuatur alicui potestas conferendi præbendam, videtur proculdubio ei concedi aliquid speciale. Adiciebatur insuper, quod cum silentio statim ardet etiam ignorantem: quoniam si contra prælatum aliquem absentem depositionis sententia proferebatur, contractus, quos inibi ignoranter posset ut paratos, nullum robur obtinerent firmitatis: & in supradictis litteris irritum decernimus & inane, quicquid super hujusmodi præbendæ vel dignitate contra nostrum contigerit attentari mandatum: collatio, quam idem Episcopus post tale nostrum decretum (sive illud ignoraverit, sive non) de præfata præpositura per se vel per alium fecerat, non valebat. Ex parte vero tua extitit replicatum, quod hæc de illis privilegiis & indulgentiis (æquitate suadente) debent intelligi, quæ vim suam habent mox cum ad illos, quibus conceduntur, perveniant: ex quorum tenore liquido nosci potest, quod talis cura ea fuerit intentio concedentis: utpote cum alicui conceditur, quod excommunicari non possit, ex hoc enim evidenter apparet alius ipsum excommunicandi ademptam esse penitus facultatem: non sic autem si alicui conferendi præbendam, sive certa, sive incerta tribuatur potestas, non enim tunc esse videtur tribuentis intentio, ut per hoc ei (ad cuius donationem præbendæ ipsi pertinet) conferendi possibilitas adimatur: nisi prior illi sibi notificet, quod eam velit per hujusmodi potestatem conferre, aut ei collationem interdicit illam, ut potest, quam illi notificaverit talem potestatem esse sibi concessam, vacuum decernat & irritum, si secus de ipsa præsumat. Quia cum illi non amplius deatur potestas, quam ipse Romanus Pontifex habet in hac parte, licet per eam, quam obtinet ipse Romanus Pontifex, facultas conferendi beneficium vel præbendam (nisi suam illius voluntatem) alicui non auferatur: similiter & per eam, quæ taliter illi ab ipso auferatur ei, ad quem ipsius præbendæ spectat collatio, priusquam infinuet ille sibi, quod eam velit concedere, vel etiam conferat (si forte vacet) potestas non tollitur conferendi, nisi forsitan quod ipsam conferre non possit, exprimat in concessionem hujusmodi potestatis: tunc enim licet talem concessionem fortassis ignoret, sua tamen collatio, si postmodum præbendam ipsam conferat, nihil valet: cum satis super hoc concedentis intentio agnoscat: sicut cum indulgentia alicui, quod excommunicari non valeat, ut in superioribus est præmissum. Subiunctum etiam extitit, quod cum memorato priori per præfatas literas mandavimus, ut memorato D. præbendam, vel dignitatem

^a Vide Decretum & Dist. in cognoscere, ext. de cons. & Tit. reprobata in can. ista, h. leg. dist. 4.

fine cura, quam acceptandam duceret, si vacaret tunc, vel quam primò vacare contingeret, in ecclesia prædicta conferre: idem prior providendi ei de præbenda, vel dignitate ipsa (nisi post acceptionem ipsius a) non habebat aliquam potestatem. Vnde cum sæpèdicta præpositura fuerit tibi (antequam illam idem D. acceptaret) præfati Episcopi auctoritate collata, hujusmodi collatio talis mandati nostri prætextu (etiamsi prius illud Episcopus ipse scivisset) non poterat vacuari. Nostri autem in hac parte decretum ad præbendam seu dignitatem, quam prædictus D. acceptaret, referri debebat: alioquin super incerto fuisset edictum, nec aliquem adstrinxisset. Sed extitit ex adverso responsum: quòd etsi præfatus prior jam dicto D. præbendam vel dignitatem hujusmodi cum vacaret ante hujusmodi acceptionem, conferre nequiret, idem tamen D. præbendam vel dignitatem talem licite possit & liberè acceptare: quare prædictus Episcopus præfatum præposituram (cum non prius eum requisierit, an acceptare vellet eandem) cuiquam conferre non potuit: quinimo ipsius collatio (cum idem D. præposituram ipsam postmodum acceptaverit) irritari debebat, & confessio per jam dictum Archiepiscopum sibi facta, debet stabilis permanere: sicut cum legatur alicui unus ex servis, quem elegerit, vel optaverit, & hæresante optionem illius manumittit aliquem, vel alienat ex illis: profectò manumissio vel alienatio irritatur, ceditque ille legator, si legatarius eum duxerit eligendum. E contra vero pro parte tua propositum extitit, quòd id in ultimis voluntatibus tenet, nec præmissa in legatis futuris, quemadmodum in extantibus habent locum: quia nec etiam ad optandum, seu eligendum ex illis, sicut ex istis potest terminus assignari. Et gravis inessest conditio, quoddamque incongruum videretur, si quando mandaretur alicui de beneficio, quòd duceret acceptandum in aliqua provincia, quam primò illud vacare contingeret, provideri: oporteret ipsum b in singulis beneficiis postmodum inibi vacantibus (prorogata non absque periculo forsitan ipsorum collatione) c requiri. unde cum sæpe præfati priori fuisset injunctum, ut dicto D. præbendam vel dignitatem, quam acceptandam duceret, si vacaret in ecclesia memorata, vel quam citò contingeret eam vacare, sibi auctoritate Apostolica censeret: & ita eidem D. circa futuras, sive vacaturas præbendas vel dignitates tales ipsius ecclesiæ optio data esset, non poterat per hoc memorati Episcopi in illis, quando vacarent, collatio impediri: nisi forsitan cum aliquam ex eis vacare contingeret, illam ipse D. (priusquam eam conferret Episcopus) acceptaret: vel etiam nisi ante vacationem alicujus ipsarum vacaturarum ex his primam, vel ea omissa, ex aliqua causa ulteriorem duceret acceptandam: quia taliter acceptatam conferre postmodum Episcopus non valeret. Nos itaque tam tuis, quam præfati D. rationibus plenius intellectis, quia sæpe dictam præposituram ad te volumus pertinere, ipsam tibi (habito fratrum nostrorum consilio) adjudicare curavimus: ipsi d. D. super ea perpetuum silentium imponentes.

CAP. II.

Omni promissio, per quam datur via ad beneficia vacatura, est reprobanda. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

a Do. not. hic quòd executorum ad conferendum beneficium, quòd impetrans duxerit acceptandam, inhibito, intus, collatio ante tempus vacationis non hinc ordinarium, quia potestas in eventum conditionis non exercitur ante purificatam conditionem facti c. si pro te. sup. c. de restit. Font. b Alia oportet eum. c Vid. Cl. 1. §. secus. infr. eod. d Alia, memorato D. su per ea, &c.

Destandam a iniquorum perveritas abstineri ne sciens a vetitis, nec gaudere debito modo concessis, dignè plerunque officium excitat præsentis, ad ea, quæ iusta fuerant consideratione concessa (cum in abulum ea vergere circumspicit) discretione prævia revocanda. Sanè licet olim fuerit canonica constitutione decretum, quòd ii b qui promittunt aliquibus de beneficiis ecclesiasticis, cum poterunt, vel cum facultas se obtulerit providere, promissiones suas (facultate se offerente) debeant adimplere: quia tamen, sicut experientia docuit, per promissiones hujusmodi, quæ per importunitatem nimiam, per quam non concedenda multoties conceduntur, & per ambitionem improbatam, ut plurimum extorquantur, aperitur via sub tali palliatione verborum, ad promittenda damnabiliter e contra Lateranense Concilium beneficia vacatura, mortis alienarum ingeritur, & ecclesiis, ac prælatis, & personis ecclesiasticis gravamina plurima inferuntur. Nos malis hujusmodi, & animarum periculis occurrere cupientes, promissiones easdem, & alias quascunque sub quovis modo, aut forma verborum de cetero faciendas, per quas directe vel indirectè aperiri via valeat ad beneficia vacatura, auctoritate Apostolica penitus reprobamus, & omnino viribus vacuumus, decernentes per eas, vel ipsarum aliquam, ad providendum alicui nullum deinceps quomodo libet obligari.

CAP. III.

Habens lites Apostolica sedis super primo beneficio, dignitate, vel præbenda, quòd duxerit acceptandum, certum acceptare non potest: sed primum quòd vacabit, vel ex causa secundum, vel ulterius poterit acceptare. Reservatorem, processus, & decreta contra hoc facta non valent. Ioan. And.

Idem.

Ne captandæ alienæ mortis occasio ex benignitate, gratiarum sedis Apostolicæ tribuatur: Declarandum duximus, quòd is cui ab eadem sede, ut ei provideatur de præbenda, dignitate, vel personatu, aut alio beneficio in aliqua provincia, diocesi, vel ecclesia, quem d. seu quòd duxerit acceptandum: certis sibi super hoc executoribus deputatis gratia noscitur esse facta. Licet in genere primum personatum, dignitatem, præbendam, seu beneficium in eadem provincia diocesi, vel ecclesia vacaturum, aut secundum, seu ulterius (si rationabilis causa substat) valeat acceptare. Certum tamen & expressum priusquam vacet, acceptare non potest. Quòd si fecerit, etiam si per executores ejus secundum acceptionem hujusmodi facta fuerit reservatio, inhibito, vatrique processus, ac sententiæ promulgatæ, tam acceptatio e ipsa, quam processus viribus careant, nec aliquam obtineant roboris firmitatem: imò nisi acceptator ille dignitatem, præbendam, personatum, seu beneficium taliter acceptatum & reservatum, per collationem, vel institutionem postmodum factam de vacanti jam adeptus, vel ei jus in ipso fuerit acquisitum: per eum, ad quem ejusdem personatus, dignitatis, præbendæ, aut beneficii collatio seu provisio pertinet (dictis acceptione, ac executorum processibus inde secutis nequaquam obstantibus) de illo vacanti liberè poterit alii provideri.

CAP. IV.

Sine speciali mandato non inhibet executor generaliter

a Vid. Conc. Trid. sess. 16. de refor. c. b alit. ut bi. c Not. quòd contra ventem juri peccat. gl. de pœn. dist. 1. in summ. Imò incurrit notam infamæ. c. illud. de major. & obedientia. vid. Bart. in l. si quis pro eo. ff. de fidejus. & gl. in e. r. de serv. in ord. sac. vid. qua dixi in c. perpetua. sup. de elict. Font. d alit. ita, quam sit quòd duxerit, &c. quam variat, etiam agnovit. gl. hic. c. Vid. l. per fundum. ff. de serv. rustic. prædo.

collationem beneficiorum provincia: specialiter vero reservat primum, & inhibet ulteriorem non sine mandato: nec tunc tenet collatio contra facta. h. d. Dominicus.

Idem.

Executor a super provisione alicujus à sede Apostolica, per generales literas in aliqua Provincia deputatus, prelati, & aliis, ad quos beneficiorum in eadem provincia spectat collatio, ne ad provisionem aliquorum procedant, donec illi, pro quo scribitur sit provisum, non potest generaliter inhibere.

Nisi expressè in ipsis literis facultas hujusmodi inhibitionis concedatur. Potest tamen reservationem, & eisdem inhibitionem facere specialem de primo: vel (si hoc illi beneficio competat literarum) de secundo vel ulteriori beneficio inibi vacaturo eidem clerico conferendo. Quod autem contra talem reservationem & inhibitionem ab eo, ad quem beneficium reservati collatio pertinebat, fuerit attentatum, non tenet.

CAP. V.

Si mandetur capitulo, ut ne recipiant in canonicum, & præbendam conferant, cum id pertinet ad eos, dato executore ad providendum, per solam præsentationem factam capitulo, affecta est præbenda: & executor (negligente capitulo intra terminum per eum statutum ne recipere, & præbendam conferre) non vocato capitulo ad eum potest. Ioan. And.

Idem.

Si capitulo alicujus ecclesie, cum ad ipsum canonicorum receptio, ac præbendarum collatio pertinebat, ut te in canonicum reciperet, & tibi de præbenda (si tunc vacaret) inibi provideret, vel cum se facultas offerret, ac executori, qui eodem capitulo negligente mandatum Apostolicum exequatur, directa fuerint scripta nostra. Per solam illorum præsentationem capitulo ipsi factam, absque alia etiam executoris insinuatione, inhibitione, seu reservatione, beneficium, pro quo tibi conferendo scriptum extiterat, adeo est affectum, quod de illo alteri facta collatio non obtinet firmitatem. Imò si capitulo intra terminum competentem sibi ab executore præfixum mandatum Apostolicum ei pro te directum, in quantum poterit non duxerit implendum, exrunc in ipsum, executorem potestas provisionis hujusmodi transferatur, & executor ipse canonicatum incontinenti poterit tibi dare, ac præbendam (etiam sine alia capitulo vocatione vel monitione) si vacat, vel cum obtulerit se facultas.

CAP. VI.

Si soli ordinario, vel soli executori ad compellendum, vel ordinario, & tali executori sit scriptum: per præsentationem talis mandati non afficitur præbenda, nisi in altero esset decretum, aut executor ille insinuasit & interdixisset, maxime cum decreto, vel ratione mandati jam esse facta receptio ad canonicatum. In his casibus, vel ipsum altero, affecta est præbenda, ita quod collatio alteri facta, non tenet. Ioan. And.

Idem.

Si soli ordinario b pro te beneficiando executor non dato, vel ordinario & executori (ut eum faciendum, quod mandat compellat,) aut soli executori (ut tibi faciat de canonicatu & præbenda, vel alio beneficio in certa ecclesia, diocesi, seu provincia provi-

^a Nota quod executor datus ad providendum seu conferendum, non potest reservare, vel inhibere in genere, sed in specie, sic, & rationem ponit hic Io. And. & Imo. in ca. cum dilectus, sup. de jur. patro. Francus. ^b Nota primo, quod quandoq. Papa scribit ordinario ut conferat, sine alia executoris datione, ad hoc de refer. eam te. not. secundo argu. quod in impetratione debet fieri mentio de canonicatu & præbenda, & sic videtur quod non sufficeret expressio tantum alterius. Dom.

deri) mandatum Apostolicum sit directum: per talis præsentationem mandati ordinario ipsi factam, licet si contra faciat puniendus existat, ei tamen potestas sic non admittitur conferendi, quin teneat alteri facta collatio ab eodem: Nisi nos in gratia tibi facta decrevissemus intutum & inane quod heret contra ipsam. Aut executor hujusmodi ordinario suam insinuationem potestatem, ac alio conferret beneficium (de quo tibi est secundum reorem hujusmodi mandati Apostolici providendum) interdixisset eidem: præsertim cum interpositione decreti. Vel nisi tu juxta dictum a mandatum esses in canonicum jam receptus: tunc enim præbendæ collatio alteri facta firmitatem aliquam non haberet.

CAP. VII.

Si tres expectantes sunt in una ecclesia, unus auctoritate Martini, aliorum auctoritate Bonifacii, tertius ejusdem auctoritate cum prerogativa, ut præferatur omnibus receptis non auctoritate Bonifacii præbendas hi consequentur hoc ordine, qui primus habet, secundus, secundam tertius, tertium primus: quod probatur argumento legali. Ioan. And.

Idem.

Auctoritate Martini Papa prædecessoris nostri, quodam ad præbendam primo in Parmensi ecclesia vacantem nulli alii de jure debitam in eadem ecclesia canonicum recepto, & alio à nobis in eadem ecclesia similem b gratiam adepto secundo, tertius demò auctoritate nostra in ipsa Parmensi ecclesia in canonicum, & in fratrem recipitur cum prerogativa gratia, quod omnibus prædecessorum nostrorum auctoritate, non tamen nostra receptis in assecutione præbendæ debeat antecedere: post hæc autem quædam vacavit præbenda in ecclesia memorata, quaritur quis eorum alteri præferatur, & secundum quem ordinem præbendas allegari debeant res prædictæ? Cum igitur ex tenore & gratia tertio à nobis concessæ, appareat evidenter nos voluisse primo, tertium, & secundum tertio, anteferrere: decernimus, quod primus secundus, secundam tertius, & tertiam primus debet obtinere præbendam: alias forma mandati minime ferretur. Licet enim ex persona sua, secundus primam obtinere non posset, ex persona tamen tertii, qui primam superat, illam habet. Sicut contingit in successione filius, qui ab intestato relicti patris in adoptiva familia constituto matre atque fratre deceduit, in qua successione pater ex se matrem excludit: sed quoniam talis pater agnatus, materque vincit agnatum, mater pater ex se semetipsa (sed agnati persona) in successione antecedit.

CAP. VIII.

Revocatoria gratiarum includit receptos in canonicum præbendam distindam expectantes: etiamsi perceptibatur dispensationes quotidianas, sicut si præbendam distindam non expectant, sed augmentum portionis. Includit habentes jus ad vacaturam, si non alium est deventum ad collationem h. d. secundum Dominum.

Idem.

Quoniam ex constitutione nostra, per quam præbendam promotionem nostram ad summi pontificatus apicem omnes collationes, provisiones, reservationes, & concessionem, super canonicatibus, dignitatibus, personatibus, præbendis, officiis, portionibus, præbentibus, ecclesiis parochialibus, ruralibus, & aliis quibuscunque beneficiis ecclesiasticis vacaturis, quibuscunque nomine conferentur, ac etiam super canonicatibus sub expectatione dignitatum, vel aliorum quorumcunque beneficiorum (in quibus jus non esset

^a Al. prædictum. ^b Al. similiter. ^c Al. non & non gratia est conferendus ad hoc de præb. cui ad non. supra. eod. lib. quatum

quarsum in re, licet ad rem) a felicis recordationis Nicolao Papa IV. & Celest. V. predecessorum nostris factas, sive concessas, auctoritate Apostolica in fratrum nostrorum presentia omnino cassavimus, irritavimus, & vacuavimus, cassas, irritas & vacuas nunciavimus, & nullius fore decrevimus firmitatis: multa dubitationes insurgunt, ut unde praefata constitutionis revocatoria processit editio, interpretatio ejus quoque procedat. Praesenti declarandum duximus sanctione, quod in illis (qui editionis tempore supradicta ultra statutum numerum erant per eisdem predecessores canonici sub expectatione praebendarum, vel etiam portionum) eadem constituto locum habet. Si autem hujusmodi recepti ultra numerum, distributiones, & alia, ut canonici de numero existentes, sic tempore dicta revocationis habebant, quod per cessionem vel decesum illorum, qui erant intra numerum ex vigore prioris gratia, nil amplius assequi expectabant, nisi distributionum, seu partium suarum augmentum (cum forsitan esset ecclesia, in qua canonicorum, non autem portionum numerus, vel praebendarum distinctio habebatur) quantoque inter pauciores consulis ecclesiae dividuntur proventus, tanto majores fieri possunt singulorum percipientium portiones: ad istos veleso, qui per literas facultatis a dictorum predecessorum nostrorum in aliquarum ecclesiarum canonicos erant recepti (licet praebendas vel alia beneficia expectarent) constitutionem certum est non extendi praefatam. In illis vero, qui ultra numerum auctoritate praefata in aliquarum ecclesiarum canonicos jam recepti, quantum ad capitulum, & ad chorum, ac distributionum perceptionem quotidianarum plenitudinem juris canonici tunc habebant, sed in eis dignitates, personatus, praebendas, portiones, vel alia beneficia, quae dantur tantum existentibus de numero, expectabant: constitutionem praefatam locum habere (ratione hujusmodi expectationis) dubium non existit. Sanè in iis, qui super canonicatibus, praebendis & dignitatibus, parochialibus vel aliis ecclesiis seu beneficiis quibuscumque, a dictis predecessoribus nostris literas impetraverunt, etiam si per executores illorum facta fuerint reservationes, deteteri interpositiones, variique processus: & etiam si eadem beneficia tunc vacabant, & per impetrantes petiti fuerat ab executoribus, quod eis illa conferrent: non tamen ipsorum beneficiorum vacantium collationes, tunc temporiserant factae: locum habet constitutio supradicta, ut omnes hujusmodi gratia (quarum ratione tunc non erat ad collationem processum, & sic per consequens jus in re non fuerat ipsis impetrantibus acquiritum) intelligantur penitus revocata.

NE SEDE VACANTE ALIQUID INNOVETUR.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

Collatio communiter ad Episcopum & capitulum pertinet, non ipsorum effectu inhabili, alter conferri. h. d. usq. ad 5. Cum vero secundum Damianum.

Bonifacius VIII.

SI b ad Episcopum & capitulum communiter pertinet e collatio praebendarum, mortuo Episcopo, vel a beneficiorum collatione suspensio, potest capitulum vacantes conferre praebendas: Etiam si Episcopus interesse habeat in collatione hujusmodi, ut

a Vid. Damianum. & Felin. in c. constit. extr. de rescript. b Ad intelligendum huius cap. vid. Panorm. in c. ex parte. extr. de constit. c. Illud dicitur communiter pertinere, quando aequale ius qualibet pari habet in actu.

praelatus. Idem poterit Episcopus si capitulum ab ipsa collatione suspendi contingat, vel singulariter omnes de capitulo majoris excommunicationis vinculo innodari.

Collatione spectante ad Episcopum de consilio, vel assensu capituli, illo existente inhabili (nisi sit in mora) non conferri capitulum, hoc dicit.

Cum a vero ad solum Episcopum praebendarum spectat collatio, cum consilio sui capituli vel assensu: defuncto Episcopo vel suspensio (nisi Episcopus in petenda relaxatione suspensionis hujusmodi sit in mora) capitulum se non potest intromittere de eisdem.

Haberi conferre cum consilio Episcopi, sine illo conferri, morte & remota absentia interueniente. h. d. Dominicus.

Vbi vero de speciali alicujus ecclesiae consuetudine, vel statuto, beneficiorum collatio ad aliquem cum consilio Episcopi noscitur pertinere: sublato Episcopo de medio, (cum consilium nequeat tunc peti ab eo) non erit propter hoc vacantis beneficii collatio deferenda: nec etiam si egerit in remotis, ita quod non possit ipsius praesentia in brevi haberi. Quia in petendo vel expectando ejus consilio, posset vacanti beneficio periculum imminere.

DE REBUS ECCLESIAE NON alienandis.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Tempus alienatio facta de rebus ecclesiae vacantibus non procedente tractatu, & sine iusta causa, non valet. Ioan. And.

Innocentius quartus.

VDUM: & infra. Dicitur vero Archidiaconus ad aduerto respondit, illas decimas illi ecclesiae restitui non debere: proferens in medium ordinationem quandam Episcopi Dulmen. de consensu capituli sui factam, inter alia continentem, quod idem Episcopus attendens proventus Archidiaconatus Dulmen. adeo fore tenues, & exiles, quod non sufficiebant ad ejus onera b supportanda: praefatas decimas Archidiaconatus memorato concessit: & infra. Quia vero in concessione hujusmodi praedicta ecclesia (cum vacaret) legitimo caruit defensore, qui sibi prius ab eodem Episcopo debuerat deputari. Quia etiam tractatus solennis diligens, qui in talibus concessionibus perperis, & alienationibus rerum ecclesiasticarum exigitur, non fuit habitus in eadem: ordinationem & concessionem ipsam (praesertim cum evidens necessitas quare fieri deberet, vel utilitas e non subesset) de fratrum nostrorum consilio decernimus non valere: dictas decimas ipsi ecclesiae tanquam pertinentes ad eam sententia-liter adjudicare curantes.

CAP. II.

Primo prohibet submissionem ecclesiarum suorum immobilium honorum vel iurium fieri laici absque consensu capituli & licentia Papa. Secundo cassas contractus quacunque firmitate vallatos, contra hoc de cetero factos. Tertio prius praelatos contra factos, & clericos non contradicentes, & laicos, qui ipsi praelatos ad hoc compulerunt vel compellent. Quarto praecipit laicos per tales contractus, eo casu, quo valent, ultra debitum non usurpare: & poenitentiam apponi. h. d. Ioan. And.

a Ad hunc textum vide Felin. in cap. eam re. extr. de rescript. b Vid. cap. ad audientiam. de eccl. ad. 2. q. 14. ubi. alias regulari sibi principi. licet ix. q. 17. nemo. ff. de eccl. Lucia. vid. Oldrad. in consil. 160. cum 2. seq. hoc eod. tit. c Vid. Hostien. in summa. eod. tit. ubi assignat quinq. causas alienationum rerum ecclesiasticarum.

